

Одарчук Н. А.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Калиновська І. М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Коляда Е. К.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ОБРАЗ УКРАЇНИ В КАРИКАТУРАХ КАНАДСЬКИХ ЗМІ

У статті аналізуються карикатури, які методом суцільної вибірки відібрані із канадських друкованих видань за 2022–2024 роки і стосуються повномасштабної російсько-української війни. Доводиться, що карикатури є потужним інструментом комунікації, який використовується як спосіб соціально-політичного висловлювання. Ретельний аналіз символів, якими наповнені карикатури, уможливив виокремити складові, які колективно творять збірний образ України, як його бачать канадські карикатуристи. Він є багатограним і змінюється залежно від конкретного контексту. На основі відібраних зображень сформовано образ України, який включає 10 складових: Україна – жертва агресії, Україна – безпорадна, Україна – воїн, борець за свободу, Україна – біженка, Україна – проблема для світу, Україна – покинута світом, Україна – жебрачка, Україна – незламна надія, Україна – миролюб, Україна – переможець. Найчастіше зустрічаються карикатури, які репрезентують образ України як безпечної жертви російської агресії. А серед елементів-символів, на основі яких втворюється образ України, найчастіше трапляються синьо-жовтий колір у вигляді прапора чи смуг, зображення жаху і переляку на обличчі, зруйновані будинки, жебрак, натовпи людей різних прошарків із виразом безпомічності на лиці, голуб із оливковою гілкою, маяк, президент Володимир Зеленський та інші.

Статтею обстоюється думка, що карикатури виконують три функції: інформативну, емоційну й мотиваційну. Карикатури відіграють важливу роль у донесенні месиджу до суспільства в алегоричний спосіб, у формуванні громадської думки, вони можуть змінювати ставлення людей до різних подій і явищ, а також створювати певні стереотипи. Карикатури висловлюють складні ідеї простими візуальними образами, симпліфікують розуміння політичних процесів, емоційно залучають аудиторію та сприяють поширенню певної точки зору. У контексті російсько-української війни, карикатури в канадських ЗМІ допомагають зберігати високий рівень підтримки України серед канадського населення.

Ключові слова: збірний образ, складова, сатиричне зображення, карикатури, російсько-українська війна.

Постановка проблеми. У контексті сучасних інформаційних війн візуальний контент в медіа просторі є потужним інструментом для формування суспільної думки, передачі емоцій і навіть маніпуляції свідомістю мас, формуючи певні стереотипи, паттерни та спрямовуючи думки громадськості у задуманому напрямку. У контексті сучасних геополітичних подій, зокрема російсько-української війни, образ України у друкованих ЗМІ, поруч із аналітичними статтями, часто репрезентується карикатурами. Канадські газети й журнали не є винятком: ці візуальні образи допомагають канадцам краще зрозуміти складну ситуацію в Україні, сформувані свою думку та

висловити солідарність з українським народом. Саме тому дослідження того, як створюються, поширюються та функціонують візуальні образи, а саме карикатури, є надзвичайно актуальним завданням.

Згідно з енциклопедичним визначенням, карикатура (італ. *caricatura*, від *caricare* – переважувати, перебільшувати) – зумисне пародійне, сатиричне чи гумористичне зображення (переважно графічне) події або людини; різновид графіки. Комічного ефекту в карикатурі досягають за допомогою перебільшення найхарактерніших рис, проведенням аналогії чи уподібненням до іншої істоти або об'єкту [3]. Це художня форма,

яка через іронію, сарказм і символіку передає глибокі соціальні і політичні смисли. У пресі карикатури використовуються як спосіб соціально-політичного висловлювання, вираження авторської чи редакційної думки, як візуальний дотеп тощо. Сьогодні політична карикатура є невід'ємною частиною будь-якого серйозного європейського, американського чи канадського видання, більшість з яких мають штатних карикатуристів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Творення образу України далеко не нове у світовій науковій спільноті: він формується фактично у кожному творі українських письменників-класиків і стає об'єктом аналізу мово- і літературознавців. Проте сьогодні увагу дослідників більше привертає публіцистичний жанр як матеріал для аналізу. Так Колкутіна В. аналізує образ України в публіцистиці 20–30 рр. ХХ ст. [4], Інґа Вишневецька й Анастасія Голумбйовська ставлять питання, хто та як формував образ України на перших шпальтах світових видань [1], і дають на нього розлогу відповідь.

Карикатура також неодноразово ставала об'єктом наукових розвідок: Галина Волинець, наприклад, досліджує суспільні наративи в сучасній українській політичній карикатурі [2], а Орест Семотюк – російську агресію у політичних карикатурах і мемах, доводячи, що гумор та сміх під час війни мають право на існування [5].

Однак дотепер образ України ще не вивчався на основі карикатур у ЗМІ Канади, тому нашою науковою розвідкою ми ставимо за мету заповнити цю лакуну. Проаналізувавши карикатури, ми сформуємо збірний образ України, наповнивши його відповідними складовими. Серед поставлених завдань – виокремити символи, за допомогою яких твориться образ України, а також сформулювати функції, які виконує та чи інша карикатура. Матеріалом для аналізу слугували такі канадські електронні видання: *Saltwire*, *Edmonton Journal*, *macKay*, *New Pathway*, *Toronto Sun* за період 2022–2024 рр. [6; 7; 8; 9; 10].

Виклад основного матеріалу. Карикатури є потужним інструментом комунікації, який дозволяє висловити складні ідеї простими візуальними образами. Вони часто використовуються для сатиричного коментування політичних, соціальних та культурних подій, але в контексті сучасних міжнародних відносин, карикатури відіграють важливу роль радше у формуванні громадської думки про різні країни та їхніх лідерів.

Україна, особливо за період війни з російським окупантом, стала рекурентною темою для карикатуристів у всьому світі, включаючи Канаду. Сатиричні зображення останніх допомагають сформувати уявлення, розуміння, а часто навіть стереотипи про нашу країну в географічно далекому канадському суспільстві.

Серед карикатуристів Канади, які активно висвітлюють цю тему, слід відзначити Кевіна Тобіна, Брюса Маккіннона, Майкла де Аддера, Гері Варвела, Тіма Дулігана, Грема Маккея та ін. Вони часто працюють у провідних виданнях, таких як *The Globe and Mail*, *Toronto Star*, *The Hamilton Spectator*. Їхні роботи поєднують глибокий символізм, сатиру та політичний аналіз. Ретельний аналіз символів, якими наповнені карикатури, уможливив виокремити складові, які колективно творять збірний образ України, як його бачать канадські карикатуристи.

Україна – жертва агресії.



March 12, 2022 – Kevin Tobin

Найпоширенішим та найчастотнішим є зображення України як жертви російської агресії. Це підкреслюється використанням символів, таких як вщент зруйновані будинки, переляк на обличчі, хрест тощо. Цей образ показує беззахисність України перед могутнішим сусідом і викликає співчуття та солідарність з українським народом.

Карикатура Кевіна Тобіна є досить потужним і багатогранним зображенням, яке викликає широкий спектр емоцій та інтерпретацій. Ключовими елементами тут виступають зображення зловісного обличчя чоловіка, яке нагадує президента Росії, що протиставляється страшенно зляканої дівчині, яка уособлює Україну. Окрім цього, сокира проти ножа символізує нерівність сил. На малюнку ми бачимо двері, які можуть означати межу між двома світами (мирним і воєнним),

бар'єр між агресором і жертвою, або навіть двері в невідоме майбутнє. Розбиті двері вказують на насильство, руйнування та вторгнення в особистий простір. Зображення Путіна, який виглядає з-за розбитих дверей, створює образ несподіваного і жорстокого нападу. Його цинічний вираз обличчя може бути інтерпретований як холодний розрахунок. Жінка, яка зображена з написом "Україна" на одязі, є символом самої країни. Її реакція – крик жаху – відображає біль і страх, які відчувають українці внаслідок війни. Відсутність інших персонажів на карикатурі може символізувати відсутність ефективної реакції світу на російську агресію, адже всі пам'ятають, як довго реакція світової спільноти залишалася лиш "глибокою стурбованістю". Ця карикатура була створена 12 березня 2022 року, на початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Вона передає відчуття шоку, страху та безпорадності, яке переживають українці. Карикатура Кевіна Тобіна є криком душі, що відображає біль і страждання українського народу.

Україна – безпорадна.



Bruce MacKinnon's cartoon for March 25, 2022. - Bruce MacKinnon

Ця карикатура Брюса Маккіннона від 25 березня 2022 року є потужним візуальним коментарем початку повномасштабного російського вторгнення в Україну. Вона використовує метафору хірургічної операції, щоб передати жорстокість та руйнівність війни. Основними елементами карикатури є Путін у ролі хірурга з бензопилою, що є очевидною алегорією. Бензопила символізує грубу силу, насильство і руйнування, які Росія застосовує проти України. Хірург зазвичай асоціюється з порятунком життя, проте в цьому випадку він стає символом смерті та руйнування. Україна зображена як безпорадний пацієнт на операційному столі. Це підкреслює її вразливість перед агресором та нерівність сил у цьому конфлікті. Напис під малюнком

"Спеціальна операція" є цинічним відсиланням до офіційної термінології, яку дотепер використовує Росія для опису своєї агресії. Цей напис підкреслює розрив між офіційною риторикою та реальністю війни. Карикатура Маккіннона є засобом вираження протесту проти російської агресії. Вона показує, що так звана "спеціальна операція" є жорстокою війною, спрямованою на знищення української державності та вбивство мирних жителів. Автор використовує шокуючий образ, щоб привернути увагу до трагедії, яка відбувається в Україні.

Для підтвердження наявності цієї складової у збірному образі України наведемо ще одну карикатуру Брюса Маккіннона:



BRUCE MacKINNON editorial cartoon March 18, 2022. Zelensky holding up a broken umbrella as a missile travels overhead - Bruce MacKinnon

Президент України, безсумнівно, є центральною фігурою. Парасолька, яка не захищає від ракети, символізує безпорадність перед агресором, нездатність протистояти силі звичними засобами. Це можна інтерпретувати як метафору того, що Україна потребує більшої підтримки міжнародної спільноти, без неї Україна не впорається. Ракета – очевидний символ військової агресії, загрози та руйнування. Вона підкреслює масштаби небезпеки, з якою стикається Україна. Напис "NATO" вказує на очікування України військової допомоги від НАТО. Зламана парасолька натякає на те, що очікувана допомога не приходить вчасно, або є недостатньою. Ця карикатура підкреслює безпорадність і беззахисність перед агресором та закликає до активніших дій з боку міжнародної спільноти. Автор, використовуючи прості та зрозумілі образи, створює потужний емоційний заряд, який змушує замислитися над складними питаннями війни та миру.

Україна – воїн, борець за свободу.

Editorial Cartoons

Tim Dolighan cartoon, March 3, 2022

Special to Toronto Sun

Published Mar 03, 2022 • Last updated Mar 03, 2022 • 1 minute read

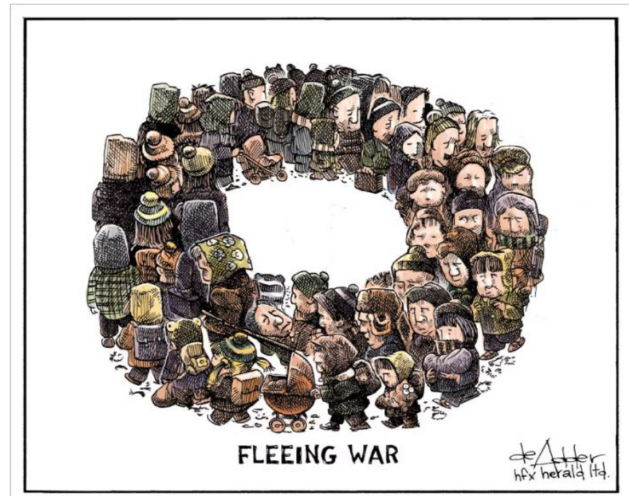
[Join the conversation](#)

Tim Dolighan's latest cartoon for March 3, 2022.

Карикатура Тіма Долігана використовує біблійну алегорію для передачі свого повідомлення. Головними її персонажами є російська армія, зображена як гігантський Голіаф у російських обладунках, озброєний списом. Він є символом військової сили Росії та загрози, яку вона представляє для України. Остання ж зображена як маленький Давид з пращею, одягнений у жовто-блакитний одяг (національні кольори України). Він є символом українського народу, який протистоїть набагато більшому і сильнішому противнику. Фон, пустеля, є також знаковим, він символізує безмежність конфлікту і відчуття ізоляції України. Хмару пилу під ногами Голіафа трактуємо як руйнування і хаос, спричинені війною. Напис на хмарі пилу *"WAIT, THIS SEEMS EERILY FAMILIAR"* натякає на повторюваність історичних подій. Карикатура передає кілька важливих повідомлень: по-перше, показує нерівність сил, адже Росія є військовою наддержавою, а Україна – набагато менша країна. Однак, незважаючи на цю нерівність, Україна не втрачає надію і готова боротися за свою свободу. По-друге, автор карикатури проводить історичну паралель між російським вторгненням і біблійною історією про Давида і Голіафа, підкреслюючи, що подібні конфлікти відбувалися неодноразово в історії. Крім того, карикатура несе ще й інший сенс – необхідність міжнародної підтримки: хоч Україна бореться самостійно, їй потрібна допомога інших держав для протистояння агресору.

Україна – біженка. Досить вагому частку образу України займає ця складова і найкраще

репрезентована зображенням Майкла де Аддера у газеті Saltwire за 15 березня 2022 р.

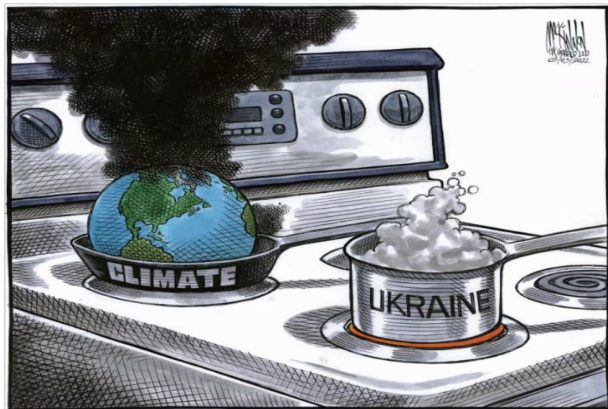


Карикатура *"Fleeing War"* створює потужний і зворушливий образ страждань, викликаних війною. Вона передає відчуття безпорадності, розгубленості та болю, які переживають люди, змушені покинути свої домівки. Коло символізує безкінечність, циклічність подій, а також єднання людей у спільній біді. Воно створює враження замкнутого простору, з якого немає виходу. Вони стоять щільно один до одного, символізуючи їхню взаємозалежність та вразливість. На карикатурі зображені люди різного віку, статі та соціального статусу. Це підкреслює, що війна торкається всіх без винятку. На обличчях людей прочитується страх, туга, відчай, виснаженість. Ці емоції передають весь спектр страждань, які викликає війна. Наявність на карикатурі дітей і неповносправного, якого несуть на ношах, підкреслює безвинність жертв війни і посилює трагізм ситуації. Напис *"Fleeing War"* чітко формулює тему карикатури і підкреслює основну ідею – люди змушені тікати від війни. Незважаючи на всі труднощі, деякі персонажі дивляться вперед, що може символізувати надію на краще майбутнє.

Автор карикатури засуджує війну як злочин проти людства. Він закликає до миру і співчуття до жертв воєнних конфліктів. Карикатура може бути інтерпретована як заклик до міжнародної спільноти надати допомогу біженцям і постраждалим від війни. Ця карикатура, передаючи складний спектр емоцій та переживань людей, змушених залишити свої домівки через війну, є потужним візуальним коментарем до одного з найтрагічніших наслідків війни – біженства.

Україна – проблема для світу. З часу повномасштабного вторгнення Росії на нашу землю про

Україну заговорив увесь світ. Те, що війна в Україні – не лише локальна проблема, дає ще раз усвідомити карикатура Брюса Маккіннона за 3 березня 2022 року “*Ukraine conflict boils over climate on back burner*”, яка є візуальним коментарем до двох глобальних криз, що одночасно загострилися: зміни клімату та російсько-української війни.



Stove containing a burning earth and a boiling over Ukraine BRUCE MacKINNON March 3, 2022 - Bruce MacKinnon

Основними елементами зображення є плита, земна куля на пательні, каструля з написом “Ukraine”. Плита символізує глобальні проблеми, які гостро стоять перед людством. Вона є джерелом тепла, яке одночасно може бути як корисним, так і руйнівним. Земна куля символізує глобальне потепління та зміни клімату. Чорний дим над землею кулею вказує на те, що планета нагрівається і зазнає серйозних змін. Каструля з киплячою водою – це війна в Україні. Кипляча вода вказує на високу температуру конфлікту, на насильство та людські страждання. Розміщення земної кулі та каструлі на одній плиті підкреслює паралельність цих двох глобальних проблем. Обидві вони вимагають негайної уваги та дій. Карикатура передає ідею, що людство стикається з двома великими викликами одночасно. З одного боку, це зміна клімату, яка загрожує всій планеті, з іншого – це війна в Україні, яка призводить до великих людських втрат і руйнувань. Автор підкреслює, що обидві ці проблеми потребують негайного вирішення, і не можна допустити, щоб одна затьмарювала іншу. І все ж каструля розміщена на передньому плані, що можна інтерпретувати як нагальнішу проблему для вирішення. Відсутність будь-яких дій біля плити може передавати основну функцію карикатури, що її намагався донести автор – заклик до світової спільноти діяти рішучіше. Він ніби ставить запитання про те, чи вартий порятунку світ, в якому ми не можемо захистити такі фундаментальні цінності, як свобода і гідність.

Україна – покинута світом.



Усвідомивши нагальність української проблеми, світ мав би діяти рішуче, однак дійсність, особливо на початку війни, була зворотною, про що свідчить карикатура, опублікована у виданні MacKay за 12 квітня 2022 р. Карикатура контрастує два світи: “вільний світ” (напис *The free world*) і Росію, представлену у вигляді лапи ведмедя з червоними pazурами від крові. Цей контраст підкреслює існуючу геополітичну напруженість та конфлікт інтересів між цими двома силами. Центральним елементом зображення є зруйнована Україна, яка зазнає нападу з боку Росії, і все ж незламна, про що свідчить прапор на руїнах і постать президента з міцною статуєю, рішучою поставою і прямим поглядом, що символізує опір українського народу російській агресії. Інший месидж, який несе карикатура – безпорадність світової спільноти. “Вільний світ”, представлений переляканими політиками, які, втікаючи, кидають гроші, здається нездатним ефективно протистояти агресії Росії. З одного боку, це може символізувати обмеженість економічних санкцій та інших заходів, які застосовуються для стримування агресора, але інша інтерпретація сильніша: група політиків, в яких впізнаються лідери західних держав, надають фінансову допомогу Україні, але не беруть безпосередньої участі у припиненні війни. Їхні гроші можна трактувати як спробу “купити” мир. Ще одним символом є стіна з російськими військовими позаду, яка може символізувати як фізичні бар’єри, що відокремлюють воюючі сторони, так і ідеологічні розбіжності між ними. Загалом, ця карикатура є засобом вираження почуттів і думок щодо російсько-української війни. Вона підкреслює не стільки складність ситуації, як безпорадність світової спільноти перед обличчям агресії,

і як результат – покинутість українського народу один-на-один із кровожерним ворогом.

Україна – жебрачка. Ще однією песимістичною складовою, яка проглядається в досліджуваному образі, є символ жебрачки. Змушеність України просити милостиню у сильніших держав не лишилася поза увагою канадських карикатуристів, і найяскравіше цю ідею доносить до світової спільноти Брюс Маккіннон своєю карикатурою з надписом *Tanks very much*, опублікованою 28 січня 2023 р. у виданні Saltwire.

BRUCE MacKINNON CARTOON: Tanks very much

Bruce MacKinnon - Cartoonist | Posted: Jan. 28, 2023, 6 a.m. | Updated: Jan. 27, 2023, 4:38 p.m. | 1 Min Read



Bruce MacKinnon's cartoon for Jan. 28, 2023.

Україна постає у вигляді жебрака-скрипаля, який своїм талантом заробляє на прожиття. В художній літературі чи пісенному мистецтві музиканти часто мають образ бідняка, який, розважаючи на вулиці перехожих, задовольняється їхніми скупими подачками. Ось ці перехожі є іншим елементом карикатури – представники західного світу, зображені кремезними чоловіками, котрі зневажливо кидають милостиню скрипалю у вигляді маленьких танків. Саме західної зброї потребувала і далі потребує Україна з часу повномасштабного вторгнення. Карикатура несе важливий месидж: автор закликає сильних світу цього звернути увагу на війну в Україні та не забувати про людські страждання, які вона спричиняє. Він вважає, що ця війна є викликом для всього людства, тому воно повинно об'єднатися, щоб захистити найголовніші цінності.

Україна – незламна надія. Серед карикатур, які несуть оптимізм, виділимо одну Брюса Маккіннена, опубліковану 1 червня 2022 р. на передній шпальті того самого видання. Карикатура представляє собою потужний візуальний образ, який

за допомогою простих елементів передає глибокий зміст. Домінуючим елементом є маяк, розташований на скелястому березі. Маяк традиційно символізує надію, безпеку, орієнтир у темряві. У контексті війни в Україні, маяк може символізувати Україну як острівця свободи в морі авторитаризму.



Сильнішим месиджем зображення є надія на майбутнє: світло маяка пробивається крізь темряву, символізуючи віру в те, що наша країна подолає всі труднощі і збереже свою незалежність. Маяк стоїть на скелі, оточений темрявою, що, з одного боку, може асоціюватися з агресією та невідомістю, з якими стикається Україна, а з іншого – свідчить про незламність українців перед обличчям викликів. Світло від маяка утворює смуги жовтого та синього кольорів – кольорів українського прапора, які об'єднують українців і є символом їхньої національної ідентичності. Світло маяка також можна трактувати і як промінь надії для всіх, хто прагне свободи і демократії. Карикатура є потужним символічним зображенням України як такої, що, незважаючи на всі труднощі, продовжує світити для всього світу. Маяк, як символ надії і свободи, підкреслює незламність українського духу і прагнення до незалежності. Цей образ може бути використаний для мобілізації підтримки України на міжнародному рівні та для зміцнення національної єдності всередині країни.

Україна – миролюб. Незважаючи на жорстокість агресії північного сусіда, Україна в своєму збірному образі має складову, яка позначає любов до миру, що засвідчується карикатурою Тіма Кемпбелла. Вона є прикладом прозорої політичної сатири, спрямованої на розкриття подвійних стандартів у міжнародних відносинах та агресивній політиці деяких держав.



Tim Campbell cartoon. PHOTO BY TIM CAMPBELL /Toronto Sun

Ведмідь, зображений як агресор, що продовжує свою руйнівну діяльність – алюзія на Росію. Голуб з оливковою гілкою, який традиційно символізує мир, – Україна. У цьому контексті голуб сидить на голові ведмедя, але той його ігнорує, що підкреслює абсурдність ситуації, коли мирні ініціативи – марні спроби встановити мир і не сприймаються тираном. Ведмідь ставить два риторичні запитання: “Do I look like a windshield?” і “Does Ukraine look like the woods?” Перше можна інтерпретувати як заперечення будь-якої відповідальності за руйнування, яке він спричиняє, а друге, з одного боку, підкреслює зневажливе ставлення до України як до легкої мішені для агресії, а з іншого – ліс може символізувати природні багатства України, які Росія прагне контролювати. Отже, карикатура Тіма Кемпбелла є інструментом для вираження протесту проти несправедливості та агресії. Вона змушує замислитися про подвійні стандарти в міжнародних відносинах і закликає до солідарності з Україною та підтримки її боротьби за незалежність і територіальну цілісність.

Україна – перемога.



Hulking Vladimir Putin loses fight to Volodymyr Zelensky. PHOTO BY MALCOLM MAYES /Postmedia

Останньою складовою, що завершує образ України в досліджуваних карикатурах – перемога. Це зображення Малкома Маєса опубліковане в грудні 2022 р. у виданні Edmonton Journal. Звісно, центральна тема карикатури – це перемога Володи-

мира Зеленського над російським президентом, що символізує як реальні успіхи української армії на фронті, так і більш загальну ідею про те, що Україна переможе у цій війні, що підтверджується підписом “Hulking Vladimir Putin loses fight to Volodymyr Zelensky”. Бокс часто використовується як спортивна метафора для будь-якого виду боротьби, зокрема політичної. У цьому контексті боксерський поєдинок між Путіним і Зеленським – це боротьба за демократію, свободу та незалежність України. Путін зображений як “міцний” противник, що підкреслює несподіваність його поразки. Це може бути метафорою боротьби маленької країни проти великої імперії, що є ще одним месиджем, який несе карикатура. Вона, очевидно, має на меті підняти бойовий дух українців, показати, що перемога можлива, і закликати до міжнародної підтримки України.

Висновки. Отже, проаналізувавши відібрані методом суцільної вибірки із канадських друкованих видань зображення, які створюють образ України, приходимо до висновку, що карикатури, що стосуються російсько-української війни, репрезентують критичне ставлення до дій Росії та підтримку України, використовуючи сатиру та гумор задля донесення важливих політичних месиджів. Карикатури відіграють важливу роль у формуванні громадської думки, вони симпліфікують розуміння складних політичних процесів, емоційно залучають аудиторію та сприяють поширенню певної точки зору. У контексті російсько-української війни, карикатури в канадських ЗМІ допомагають зберігати високий рівень підтримки України серед канадського населення. Окрім цього, як і будь-які інші види мистецтва, карикатури впливають на формування громадської думки, адже можуть змінювати ставлення людей до різних подій і явищ, а також створювати певні стереотипи. Тобто карикатури виконують три функції: інформативну, емоційну й мотиваційну.

Образ України в канадських карикатурах є багатограним і змінюється залежно від конкретного контексту. Найчастіше Україна зображується як жертва російської агресії, борець за свободу, країна, яка чинить опір, несе мир і, зрештою, перемогає. Крім цього, карикатуристи часто вдаються до зображення нашої країни покинутою світовою спільнотою, жебрачкою, безпорадною, яка змушена тікати від війни. Перелічені складові і створили збірний образ України.

Перспективним вважаємо провести порівняльний аналіз образів України і Росії в карикатурах канадських друкованих засобах масової інформації.

Список літератури:

1. Вишневська І., Голумбйовська А. Хто та як формував образ України на перших шпальтах світових видань. *Детектор медіа*. 2024. 17 січня. URL: <https://surl.li/zkyeee> (дата звернення: 12.01.2025)
2. Волинець Г. М., Альбіновська С. Ю. Суспільні наративи у сучасній українській політичній карикатурі. *Держава та регіони*. Серія: Соціальні комунікації. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2020. № 4. С. 38–45.
3. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/search?s> (дата звернення: 14.01.2025).
4. Кокутіна В. Образ України в публіцистиці 20–30 років XX століття: націософський вимір. *Журналістика в системі соціокомунікаційної діяльності*. Вип. 3(32). СумДУ, 2019. С. 98–106.
5. Семотюк О. Сміх під час війни: російська агресія у політичних карикатурах і мемах. *LB. ua*. 2023. 25 серпня. URL: <https://surl.li/xsososor> (дата звернення: 15.01.2025).
6. Edmonton Journal. URL: <https://edmontonjournal.com/> (дата звернення: 10.01.2025).
7. macKay. URL: <https://surl.li/ansjaa> (дата звернення: 10.01.2025).
8. New Pathway. URL: <https://newpathway.ca/> (дата звернення: 10.01.2025).
9. Saltwire. URL: <https://www.saltwire.com/> (дата звернення: 10.01.2025).
10. Toronto Sun. URL: <https://torontosun.com/> (дата звернення: 10.01.2025).

Odarchuk N. A., Kalynovska I. M., Koliada E. K. IMAGE OF UKRAINE IN CARICATURES OF CANADIAN MEDIA

The article analyzes the caricatures, which, by the method of continuous sampling, were selected from Canadian publications for 2022–2024 and relate to the full-scale Russian-Ukrainian war. It has been proved that cartoons are a powerful tool of communication, which is used as a way of socio-political utterance. A careful analysis of the symbols that fill the caricatures made it possible to single out the components that create the collective image of Ukraine, as Canadian cartoonists see it. It is multifaceted and varies depending on the specific context. Based on the selected caricatures, the image of Ukraine is formed, which includes 10 components: Ukraine is a victim of aggression, Ukraine is helpless, Ukraine is a warrior, freedom fighter, Ukraine is a refugee, Ukraine is a problem for the world, the world abandons Ukraine, Ukraine is a beggar, Ukraine is an invincible hope, Ukraine is a peace lover, Ukraine is a winner. Most often there are caricatures that represent the image of Ukraine as a helpless victim of Russian aggression. Among the elements-symbols, based on which the image of Ukraine is created, most often there is blue-yellow color in the form of a flag or stripes, images of horror and fright on the face, ruined buildings, a beggar, crowds of people of different layers with an expression of helplessness on the face, a dove with an olive branch, a lighthouse, President Volodymyr Zelenskyy and others.

The article argues that cartoons perform three functions: informative, emotional, and motivational. Cartoons play an essential role in conveying the message to society allegorically; in shaping public opinion, they can change people's attitudes to various events and phenomena and create certain stereotypes. Cartoons express complex ideas with simple visual images, simplify understanding of political processes, emotionally engage the audience, and promote a particular point of view. In the context of the Russian-Ukrainian war, caricatures in the Canadian media help to maintain a high level of support for Ukraine among the Canadian population.

Key words: *collective image, constituent, satirical image, caricatures, Russian-Ukrainian war.*